

Förslag: Nyktra – ett namn för den nya nykterhetsrörelsen

En ny, samlad organisation behöver ett namn att samlas kring. Det ska vara ett namn som vi internt kan bygga en identitet och stolthet kring i den gemenskap som vår rörelse innebär. Det ska också vara ett namn som utstrålar vem vi är och vad vi står för externt mot människor som idag inte är en del av vår rörelse.

I en process där vi samlat in över 800 idéer på namn presenterade förbundsstyrelserna tre namnidéer. Utifrån dessa har vi fört dialog med medlemmar, tagit in ännu fler namnförslag och lyssnat in externa perspektiv. Detta arbete har lett till att vi nu stolt kan föreslå ett namn som vi tror kan samla rörelsens medlemmar och ge en självklar tydlighet gentemot omvärlden: Nyktra.

Om Nyktra

Ensam nykter, tillsammans Nyktra. Nyktra etablerar med självförtroende och tydlighet vår organisation som Sveriges främsta nykterhetsorganisation. Det är ett beskrivande namn som sätter vår särart som nykterhetsrörelse främst och bygger vår gemensamma identitet kring vårt delade individuella ställningstagande. Det är ett tydligt namn där ingen ytterligare förklaring behövs om vad som särskiljer oss som folkrörelse. Nyktra gör också kopplingen till vår stolta historia som svensk nykterhetsrörelsens främsta fanbärare självklar. För den som undrar vilken organisation det är som bär vidare IOGT-NTO-rörelsens fackla finns inget tvivel – den bärs av Nyktra.

Bedömning

Ett bra namn för en folkrörelse ska uppfylla två övergripande egenskaper. Dels ska den fungera som bärare av vår identitet och återspegla våra värderingar gentemot människor vi möter men som inte är medlemmar, dels ska den vara ett namn som vi kan samlas kring och känna stolthet över internt.

Många samtal har förts med medlemmar om vilken typ av namn som flest medlemmar vill samlas kring. En typ av namn som diskuterades hade en lite mer öppen eller bredare innebörd, och som kunde fyllas med vårt eget innehåll. Utifrån alla de samtal som förts med medlemmar var det dock tydligt att den typ av namn som flest kände stolthet att samlas kring var ett beskrivande namn som tydligt tar avstamp i vår roll som nykterhetsrörelse.

I den kategorin finns det många goda kandidater, där förbundsstyrelserna starkt upplever att Nyktra är den bästa. Nyktra är kort, tydligt och lätt att lägga på minnet. Det är mindre formellt och byråkratiskt än de beskrivande namn som är längre och mer tekniska. Nyktra kräver inte heller några förkortningar som förvirrar och försvagar namnet genom att hela namnet och förkortningar används parallellt. Vi undviker också sammanblandningar där samma förkortning används av någon annan för ett annat ändamål.

Nyktra kan också enkelt sättas ihop med olika typer av verksamheter. Exempelvis Nyktra Scout, Nyktra Student eller Nyktra Ung fungerar bra som kompletterande tilläggsnamn ifall vi vill sätta särskilda namn på specifika verksamheter. Nyktra är också ett ord som finns i språket och som används som adjektiv. Det öppnar upp sätt att leka med namnet och använda det i olika verksamheter, projekt och material – ”Vi är Nyktra”, ”Se på världen med Nyktra ögon”, etc.

Ett beskrivande namn som Nyktra kan föra med sig svårigheter i vissa sammanhang där frågan om nykterhet inte är det centrala eller särskiljande. Detta gäller exempelvis barnverksamheten där nykterheten är självklar och inte något som för barnen särskiljer vår verksamhet från annan verksamhet. För sådana verksamheter kan det finnas anledning att sätta namnet på verksamhetstypen eller lokalföreningen främst, med tillägget ”en del av Nyktra”. Förbundsstyrelserna tror att vi kan hitta bra lösningar på detta i arbetet med en bredare identitetsplattform, se enskilt avsnitt om det.

Mot en extern målgrupp som inte känner till oss sedan tidigare ger Nyktra tydlighet. Det är ett enkelt namn som är lätt att komma ihåg och som lätt associeras med vår ställning som nykterhetsorganisation. Nyktra är förhållandevis enkelt att uttala och stava för den som inte har svenska som modersmål. Namnet i sig betyder inget på engelska, men det är tillräckligt kort och smidigt för att kunna användas som ett icke översatt egennamn i ett internationellt engelsktalande sammanhang.

Nyktra är ett beskrivande namn. Utmaningen med många andra beskrivande namn – så som Nykterhetsförbundet eller Nykterhetsrörelsen – är att det lägger beslag på en hel kategori av organisationer. Med ett sådant namn är risken hög att allmänheten blandar samman oss med andra organisationer. Nyktra har kvaliteten att vara beskrivande och tydligt men ändå unikt nog att uppfattas som ett egennamn för en enskild organisation snarare än en hel kategori av organisationer.

Likt de flesta beskrivande namn är Nyktra svårt att varumärkesskydda. Det är en svaghet men inte något som gör namnet obrukbart, och det är något vi oavsett

behöver förhålla oss till om vi vill ha ett tydligt och beskrivande namn. I brist på formellt skydd är det bästa sättet att bli ensam om ett namn att i praktiken lägga beslag på det. Till skillnad från andra alternativ inom kategorin beskrivande namn – så som Sober – är det väldigt få andra aktörer som använder Nyktra inom ramen för en annan verksamhet. Det gör att vi har goda möjligheter att lägga beslag på Nyktra och göra så att människor i allmänhet associerar det till oss och ingen annan.

Ett namn för vår nya organisation – oavsett vad vi väljer – innebär en tid av tillvänjning. För många av oss sitter identiteten som UNF:are, Junismedlem eller -ledare, IOGT-NTO:are och/eller NSF:are djupt och vi bär den med stolthet. Under remissmöten framkom tankar om att den nya organisationen ska bära samma namn som någon av de befintliga organisationerna. Det skulle motverka syftet att bygga en ny gemensam identitet och skapa en organisation som ger plats för alla de olika inriktningar och medlemsgrupper som ska kunna känna sig hemma i det nya.

För många kommer det kännas märkligt att förhålla sig till ett gemensamt namn för vår rörelse. Men precis som när man namnger ett barn kommer det med tiden att kännas mer och mer naturligt tills vi bär namnet Nyktra med minst lika självklar stolthet som för de namn vi använder idag.

Processen

Processen att söka ett namn för den nya organisationen har tagit avstamp i de många namndiskussioner som varit i olika delar av rörelsen under de senaste 54 åren. Arbetet har inneburit en genomgång av det stora material av utredningar, medlems- och varumärkesundersökningar som gjorts tidigare inom de fyra förbunden. I det innefattades också den stora namninsamlingsenkät som gjordes 2023. Därtill har det även gjorts research i bland annat arkiv, intervjuer med medlemmar från UNF, Junis, NSF och IOGT-NTO samt genomförts flera workshops. Totalt har över 800 idéer till namn hanterats.

Från dessa 800 idéer trättades förslagen ned till tre förslag till namn som skiljde sig i vilken typ av namn det var. Dessa tre namn har sedan diskuterats brett bland medlemmarna, bland annat genom remissmötena, där även ytterligare namnförslag kommit in (dock få nya som inte redan varit en del av de 800 namnen).

Utöver den interna diskussionen har Nyktra också testats externt. En extern fokusgrupp har testat namnet för att se vilka perspektiv som utomstående, potentiella framtida medlemmar skulle ha. Nyktra har också testats gentemot andra språk.

Vidare har undersökning också skett för att titta på namn utifrån ett varumärkesetableringsperspektiv där vi sett över hur de juridiska förutsättningarna ser ut för varumärkesskydd, intrång och andra aktörers användning av namnförslaget sett ut.

Logotyp och identitetsplattform

Ett namn är inte komplett utan ett sammanhang med grafiskt uttryck och logotyp. Det är genom detta som namnet får liv och kan fyllas med fler känslor, associationer och uttryck.

Styrkan i Nyktra kommer att vara vår bredd – att vi arbetar med en rad olika verksamheter och målgrupper från barn till vuxna. Dessa olika verksamheter har olika behov vad gäller kommunikation och uttryck. Alla behöver kunna rymmas i en identitetsplattform, där vi kan hitta olika sätt att använda vår gemensamma identitet men förpackad för olika verksamheter och riktad mot olika målgrupper.

I vissa sammanhang kan det också finnas ett värde i att använda andra namn än Nyktra, men där verksamheten ändå blir lätt att koppla till oss. Det kan vara i kampanjer så som Vit jul, där budskapet också är en del av kampanjens namn. Men det kan också vara i verksamheter där det är verksamheten eller verksamhetstypen som deltagarna eller medlemmarna bygger en relation till, snarare än till Nyktra i sig. Ett exempel på det är ledarledd barnverksamhet, där det är verksamheten i sig eller platsen som den bedrivs på som barnen främst identifierar sig med. I dessa fall kan det finnas värde i att stärka namnet på verksamheten och sätta ihop det namnet i sin tur med Nyktra.

En identitetsplattform kan knyta ihop dessa behov av olika uttryck till en gemensam identitet, och gör det möjligt för verksamheter som använder ett annat namn att ändå tydligt visa att de hänger ihop med Nyktra.

Någon identitetsplattform, grafiskt uttryck eller logotyp för Nyktra finns inte i dagsläget. Att skapa den kräver tid och omsorg för att det ska bli riktigt bra och för att vi ska hinna undersöka och möta de olika behov som finns. Till förslaget om nästa steg i processen finns därför ett beslut om att ge förbundsstyrelsen i uppdrag att ta fram detta.

Nyktra Plus

För det kompletterande förbundet har förbundsstyrelserna landat i namnet Nyktra Plus. Suffixet Plus skapar tydlighet kring att förbundet är ett kompletterande för-

bund, som starkt hänger ihop med Nyktra och som ger en ökad möjlighet, ett plus, för barn- och ungdomsverksamheten inom Nyktra.

Vi bygger ingen egen identitet med Nyktra Plus – det är en del av en gemensam identitet med Nyktra. Nyktra Plus innebär ett mervärde som de föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet kan vara med att ta del av.

Förslag till beslut:

att de nya organisationerna ska heta Nyktra och Nyktra Plus.